

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

PAULA STRADIŅA
KLĪNISKĀ UNIVERSITĀTES SLIMNĪCA

Multidisciplinaritāte un savstarpējā sadarbība komandā grūtnieces aprūpē

Maira Jansone

11.10.2024.

Multidisciplināra pieeja

Antenatālās aprūpes mērķis – samazināt mātes un perinatālo saslimstību un mirstību nodrošinot katrai grūtniecei visoptimālāko aprūpi

C	Ir identificēti	Ginekologs dzemdību	Ginekologs dzemdību speciālists,
kategorija	nozīmīgi	speciālists, īpaši	iesaistot multidisciplināru komandu
Ļoti	grūtniecības	sarežģītos gadījumos	(ārstus speciālistu, tajā skaitā

Multidisciplināra pieeja un sistēmiskas saslimšanas ne vienmēr ir sinonīmi

		risināšanā perinatālās aprūpes centros vai prenatālās diagnostikas eksperts	pacienta individuālām vajadzībām), pamata komandas stāvā ieskaitot ģimenes ārstu un vecmāti.
--	--	--	--

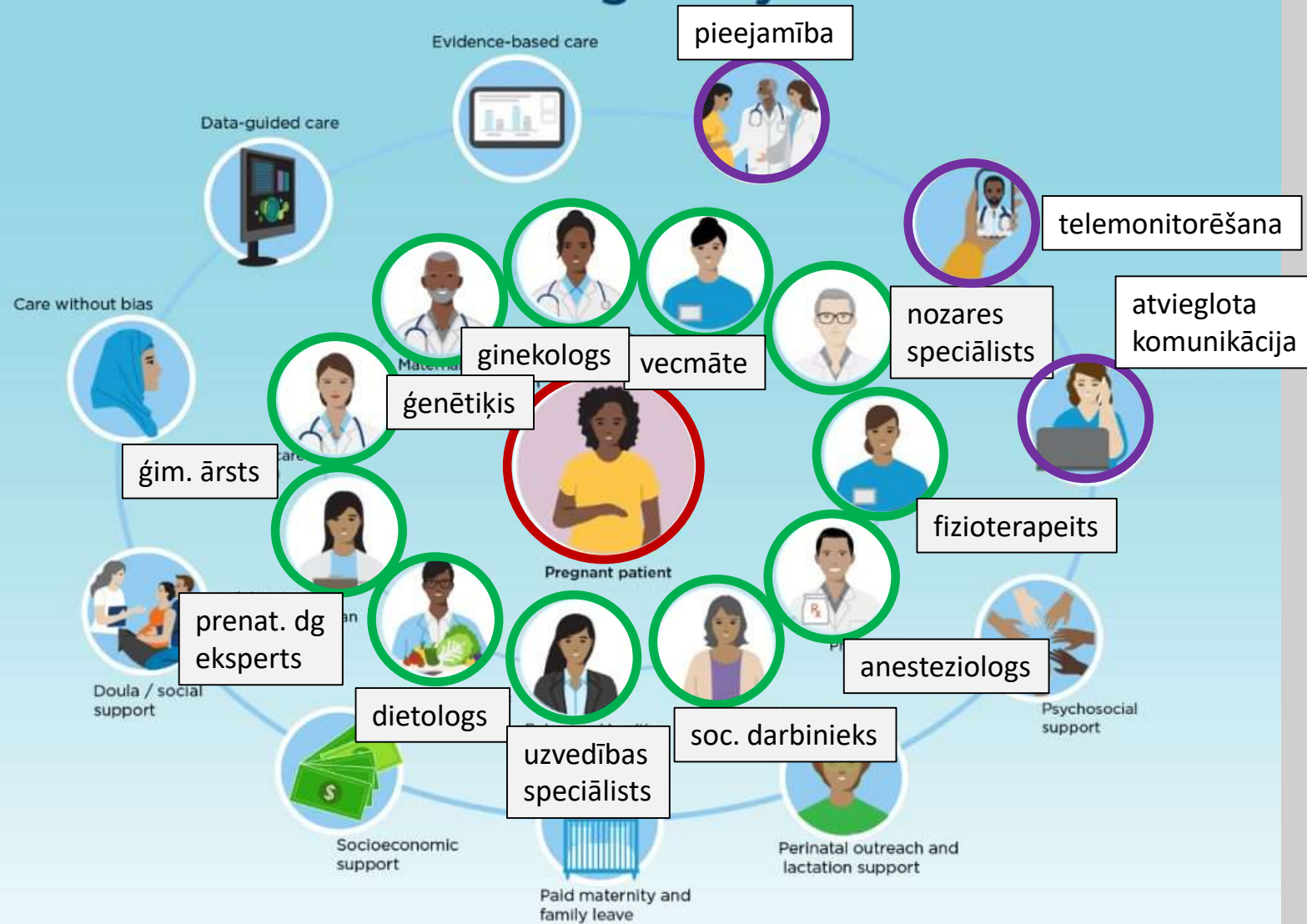
Sistēmas saslimšanas – dažādas aprūpes grupas

Sistēmas saslimšana	Kodi	Aprūpes grupa
Sirds-asinsvadu sistēmas slimības		
Aritmijas	O99.4 (I47-I49)	C
Iedzimtas sirdskaites	Q20-Q28	C
Sirds vārstuļu kaites	O99.4 (I05-I08, I34-I39)	C
Sirds išēmiskās slimības	O99.4 (I20-I25)	C
Kardiomiopātija	O99.4, O90.3	C
Citas	O99.4 (I00-I99)	A/B/C
Iepriekšēja hipertensija	O10	B/C

Neiroloģiskas slimības		
Epilepsija (bez medikamentozas terapijas, krampji nav bijuši >12 mēnešus)	O99.3 (G40-G41)	B
Epilepsija (ar medikamentozu terapiju un/vai krampji bijuši pēdējo 12 mēnešu laikā)	O99.3 (G40-G41)	C
Citas	O99.3 (G00-G99)	A/B/C

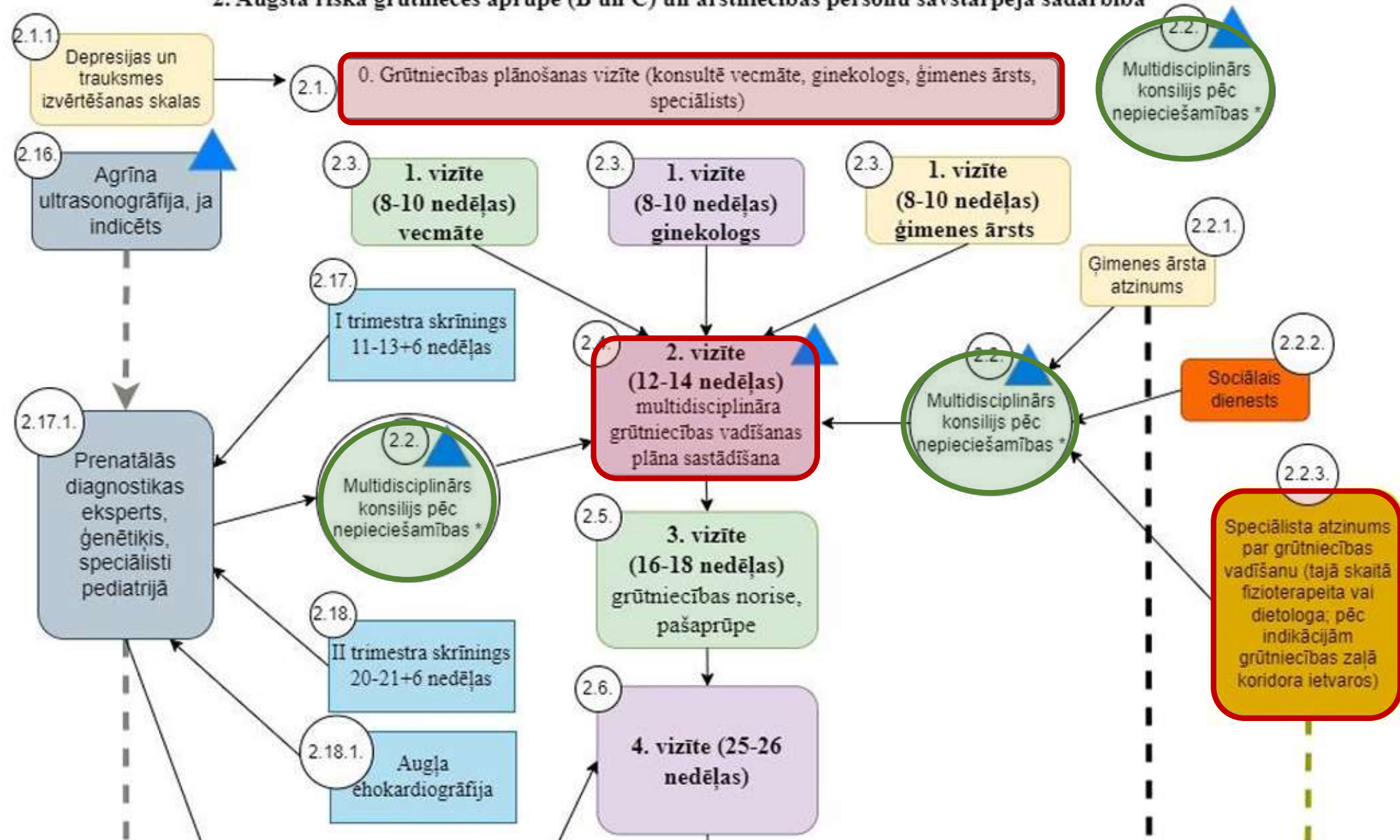
Hematoloģiskas slimības		
Dzelzs deficīta anēmija	O99.0 (D50)	A/B
Koagulācijas traucējumi, purpura u.c. hemorāģiski stāvokļi, t.sk.:	O99.1 (D66-D69)	C
• Antofosfolipīdu sindroms	D68.6	B/C
• Iedzimta trombofilija	D68.5	B/C
• Trombocitopēnija (Tr $\geq 100 \times 10^9$)	D69.5	B
• Trombocitopēnija (Tr $< 100 \times 10^9$)	D69.5	C
• TTP	M31.1	C
Citas	O99.1 (D65-D89)	A/B/C

The Cocoon Pregnancy Care Model

PRECONCEPTION CARE ► ANTEPARTUM CARE ► INTRAPARTUM CARE ► POSTPARTUM CARE

2. Augsta riska grūtnieces aprūpe (B un C) un ārstniecības personu savstarpēja sadarbība

Grūtnieces zaļais koridors

- Nepieciešamību pēc speciālista var ietekmēt patoloģijas sastopamība un speciālistu nodrošinājums
- Hematologa piemērs:

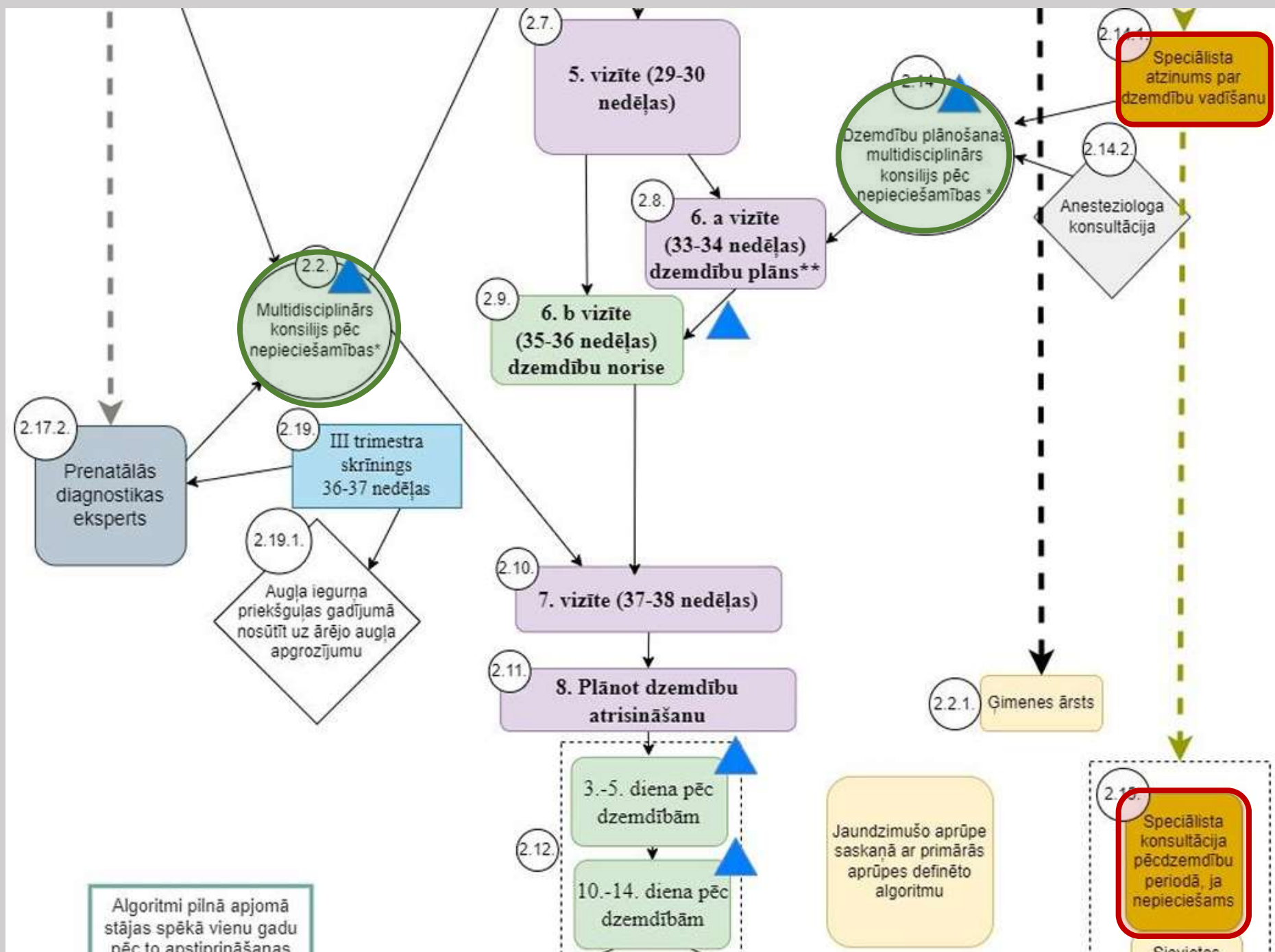
Grūtniecei nepieciešama hematologa konsultācija, ja:

- Trombocitopēnija ir pirms grūtniecības iestāšanās
- Ja grūtniecības laikā $Tr < 80 \times 10^9/L$ (noteikts ar natrija citrātu)
- Ja $Tr < 150 \times 10^9/L$ un parādās hemorāģiskā diatēze
- Ja trombocitopēnija sasīta ar sistēmas slimību

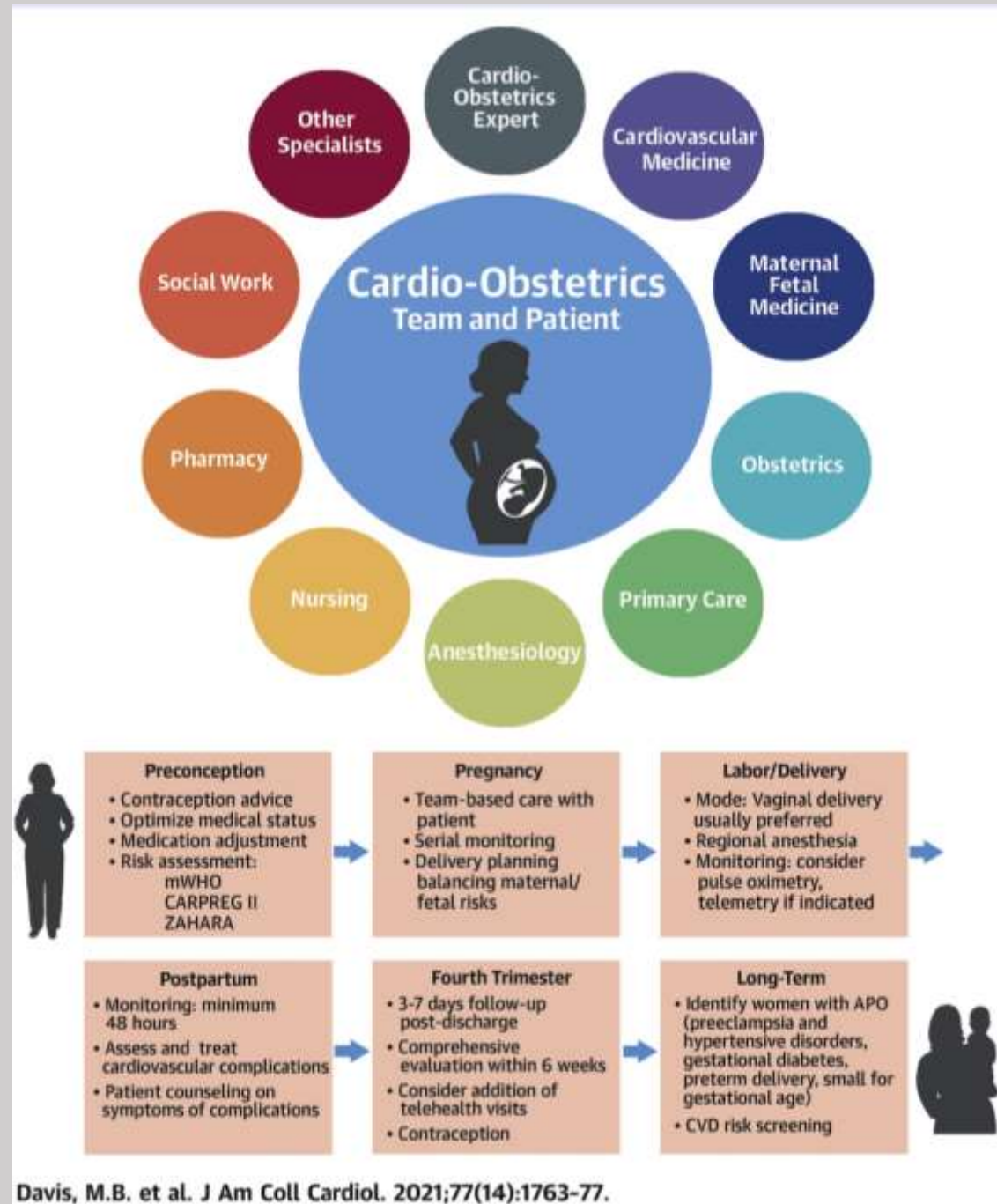
Gestācijas trombocitopēnijai nav nepieciešama specializēta prenatālā aprūpe un dzemdību plānošana.

Imūnā trombocitopēnija

- Pacientēm ar ITP, kuras vēlas grūtniecību, nepieciešama hematologa konsultācija
- Terapiju grūtniecības laikā parasti uzsāk ar steroīdu preparātiem perorāli vai imūnglobulīnu intravenozi (nozīmē hematologs):

Sirds slimības un grūtniecība (piemērs)

«0» jeb plānošanas vizīte

- Multidisciplināra konsultācija pirms grūtniecības plānošanas (ginekologs, dzemdību speciālists, ģimenes ārsts, kardiologs u.c. pēc nepieciešamības):
 - Pacientes vispārējais stāvoklis, ieskaitot ķermeņa masas indeksu (KMI), kaitīgos ieradumus (smēķēšana, alkohols), fizisko aktivitāti
 - Slimības ilgtermiņa prognoze
 - Blakusslimību esamība
 - Grūtniecības ietekme uz slimības gaitu
 - Slimības ietekme uz mātes veselību un augļa attīstību
 - Grūtniecības vadīšanas un dzemdību plāns
 - Iespējamie grūtniecības sarežģījumi
- Izmeklējumi riska izvērtēšanai (EKG, EHO, ģenētiķis u.c.)
- Riska izvērtēšana (mPVO klasifikācija)

Kardiovaskulārā riska klasifikācija		
Zema riska sirds slimības	Vidēja riska sirds slimības	Augsta riska sirds slimības
- Koriģēti sirds bojājumi bez persistējošas disfunkcijas; - Bioloģiska materiāla vārstuļa protēze ar normālu funkciju; - Izolēts mitrālā vārstuļa prolaps bez ievērojamas regurgitācijas; - Ne-kritiska mitrālā vārstuļa stenoze ar nelielu mātes fiziskās aktivitātes ierobežojumu; - Divviru aortālais vārstulis bez ievērojamas stenozes vai regurgitācijas; - Viegla līdz vidēja pulmonālā stenoze; - Neliels šunts no kreisās uz labo pusi.	- Hemodinamiski ievērojama mitrālā stenoze; - Vidēja aortāla stenoze; - Cianotiskas iedzimtas sirdskaites – nekoriģētas; - Aortas koarktācija; - Mehāniski sirds vārstuļi; - Išēmiska sirds slimība; - Sirds transplantācijas recipienti; - Marfāna sindroms ar normālu aortas izmēru (<4 cm) ar/bez aortas disekcijas ģimenes anamnēzē; - Kardiomiopātija ar pieņemamu kreisā kambara funkciju (izsviedes frakcija >40%).	- Eizenmengerā sindroms; - Smaga pulmonāra hipertensija; - Smaga aortas stenoze/aortas koarktācija; - NYHA III vai IV funkcionālā klase/ smaga kambaru disfunkcija; - Marfāna sindroms ar aortas dilatāciju (>4cm); - Kritiska mitrālā vārstuļa stenoze < 1 cm²; - Kardiomiopātija ar samazinātu kreisā kambara funkciju (izsviedes frakcija <40%).

Grūtniecība

- Multidisciplināra konsultācija iestājoties grūtniecībai, ja taktika nav iepriekš atrunāta
- Grūtnieci aprūpē komanda, kas var variēt atkarībā no sirds slimības veida, gaitas, blakusfaktoriem u.c.:
 - Zaļais koridors
 - Citu speciālistu iesaiste pēc nepieciešamības
 - Saziņa starp speciālistiem (telefoniski, elektroniski, komunikāciju platformās)

Medication	Indication	Side Effects	Considerations
Oxytocin (Pitocin)	Labor augmentation Prevention of postpartum hemorrhage	Hypotension Decrease in peripheral vascular resistance Large bolus can cause sudden decrease afterload and reflex tachycardia Rare reports of ischemia	Avoid bolus in complex CVD when possible Consider use as a dilute solution in a continuous IV infusion

• Multidisciplinārs konsīlijs 33-34 gr. (īpaši augsta riska situācijās – agrāk):

- Grūtniecības stacionāra izvēle
- Grūtniecības laika un veida rekomendācijas
- Grūtniecības monitorēšanas rekomendācijas

Pēc dzemdībām

- Agrīnā brīdināšanas skala!
- Pievērst uzmanību «sarkanā karoga» simptomiem

Peripartum Red Flag Signs and Symptoms	
Chest Pain	Tachycardia
Dyspnea	Non-Vagal Syncope
Orthopnea	Headache
Cough	Visual Changes
Edema	Hypotension/Hypertension

- Intensīvā monitorēšana (24-48-72 h)
- Medikamenti
- Krūts ēdināšana

Pēc izrakstīšanas

- Izrakstīšana ar rekomendācijām pacientei:
 - Medikamenti
 - Krūts ēdināšana
 - Kontracepcija u.c.
- Informācija par potenciāliem ilgtermiņa sarežģījumiem un turpmākās rekomendācijas konsultācijai pie speciālistiem

Problēmas (pagaidām)...

- Organizācija – grūtnieces «zaļais koridors», multidisciplināras komandas izveidošana, komandas saziņa
- Samaksa – «0» jeb grūtniecības plānošanas vizīte, multidisciplinārās vairāku speciālistu konsultācijas, arī attālinātās
- Pieejamība – grūtnieces pieejamība pakalpojumam, mūsdienu tehnoloģijām (attālinātā monitorēšana)

